

קצין מטה מתאם ולא קצין מטה מקצועי, וזאת בהתחשב במעמדו הבכיר במטה וזיקתו הישירה אל המפקד.

הגורם האנושי

נוכח משקלו של המודיעין בתפיסת הביטחון ובכניין הכוח, ובשל משקלם של ההיבטים האינטלקטואליים בעבודת המודיעין, שהם לעתים קרובות מכריעים ("נשקו של איש המודיעין הוא מוחו ואישיותו") — חיוני להבטיח שלרשות המודיעין יעמוד סגל מוחות מעולה בעל סגולות מיוחדות.

ברב־שיח ביוזמת מערכות שהוקדש לנושא זה והחותם את הקובץ, וכן בחלקים מתוך מאמרים בנושאים השונים, שבהם מדגישים המחברים את הסגולות הנדרשות מן הקמ"ן — עולה שורה ארוכה של תכונות המצטרפות יחדיו למעין אידיאל־טיפוס של קמ"ן. אין אדם המגלם באישיותו את כולן, אך רשימה זו היא בלי ספק בבחינת "מצפן".

בצד "המוח" מובלטות תכונות כמו כושר ניתוח, כושר לראות תמונה מורכבת, כושר לפעול מול מצבי אי־ודאות, יכולת חשיבה קברניטית, והיכולת לברור את העיקר מן הטפל. בצד האישיות מודגשים שילובים כמו היסוס, הטלת

ספק, חרדה, וענווה מזה לעומת נחרצות וביטחון עצמי מזה, או גיל צעיר מזה וניסיון עשיר ונפש בוגרת מזה. כן מועלות על נס תכונות של שאר־רוח, רגישות והיכולת לנטרל את הנטיות האישיות והאידיאולוגיות.

בהכנת הקובץ נעזרה המערכת רבות בידע ובניסיון של תא"ל (מיל) יואל בן־פורת, אשר עיסוקו בשלוש השנים האחרונות בסוגיות ההערכה וההתרעה סייע בחשיפת הבעיות והעלאתן.

מהיר מהקול

על הספר ייגר, אוטוביוגרפיה של גנרל צ'אק ייגר בהוצאת משרד הביטחון ומטר.

מאיר בראלי

ונבחר למשימה הגדולה, להטיס לראשונה מטוס במהירות גדולה יותר ממהירות הקול. גם אחרי פרשת מהירות הקול עשה האיש מעשים מרשימים ודרכו בחיל האוויר של ארצות־הברית רצופה הישגים והרפתקאות. לא פעם הוא גם חטא לכללים ועלול היה לסיים את דרכו בחיל טרם זמן. כשם שידע להיחלץ מסכנות באוויר ומתגרת אויב, כך נחלץ גם מידה הארוכה של מפקדה שלא תמיד נוטה חסד לאנשים שאינם משתבצים יפה במסגרותיה. יש עניין רב בכל חלקי הספר, ביחסיו עם חבריו, בקשר שלו עם רעייתו החל מראשית חברותם דרך כל חייה לצדו, כשהיא מגדירה עצמה כ"אשת חיל האוויר". ייגר הוא אדם אוהב חיים, על הנאותיהם, ועם זאת הוא עצמו מודה שהוא תחרותי מאוד והשאפה להצטיין היא דחף מכריע באישיותו.

יש בספר פרקים מאלפים על חייהם של טייסים אמריקנים במקומות שונים בעולם, שצ'אק ייגר היה מוצב בהם מטעם חיל האוויר של ארצות־הברית. מבחינה זו הספר הוא גם ספר פוליטי, אולם בראש וראשונה זהו ספר מצויץ על אדם בלתי־רגיל, שתרם תרומה נכבדה לקידומו של המין האנושי: טיסה מהירה ממהירות הקול.

האזורים הנידחים (ייגר הוא בן עיירה קטנה בוירג'יניה המערבית). הספר מתחיל בתיאור אי־הרצון של אבי הגיבור לחחוץ את ידו של הנשיא הארי טרומן (בטקס מתן הפרס לייגר הבן), מכיוון שטרומן הוא דמוקרט ואילו ייגר האב הוא רפובליקאי קנאי...

הנאמנות של צ'אק ייגר לארצות־הברית היא מוחלטת. היא ברקע, מובנת מאליה. אין לו שום פקפוקים לגבי אויביה של ארצו; תחילה הגרמנים, בזמן מלחמת העולם ("ראשי כרוב" קוראים הטייסים האמריקנים לאויביהם, הטייסים הגרמנים) ובתקופה מאוחרת יותר — הרוסים. אין הוא רואה צורך להסביר מדוע האמריקנים טובים ואויביהם רעים. הדבר פשוט: אנחנו והם.

אופיו המיוחד של צ'אק ייגר ניכר כבר בתחילת הקריירה שלו כטייס קרב. מטוסו הופל מעל צרפת והוא הצליח להימלט ולחזור לאנגליה, הבטיס שממנו פעלו הטייסים האמריקנים במלחמת העולם השנייה. לפי הכללים היה עליו לשוב לארצות־הברית, מכיוון שמטעמי בטיחות לא הניחו לטייס שהופל ונמלט לשוב ולטוס מעל אירופה הכבושה. ייגר הצליח להשיג לעצמו היתר לשוב לטיסות קרב עם הגרמנים. הוא הגיע לשם כך עד אייזנהואר, הרשים את המפקד העליון באירופה, שהשיג למענו היתר להמשיך לטוס. כך יכול היה ייגר להיות ל"אס", כלומר למי שהפיל מספר גדול של מטוסי אויב. לזאת הייתה השפעה מכרעת על המשך דרכו. הוא נעשה טייס ניסוי

צ'אק ייגר הוא הטייס הראשון שטס במהירות גדולה ממהירות הקול. מקובל היה כשעתו לקרוא לזאת "שבר את מחסום הקול". מקורו של הביטוי הוא בכך שהיה חשש מסוים שיקרה משהו לאדם הנע באוויר במהירות על־קולית.

ספר על תולדות חייו של הטייס ייגר, בהוצאה משותפת של "מטר" ומשרד הביטחון — ההוצאה לאור, הופיע עתה בתרגומו העברי של רמי בנימיני. נאמר שזו אוטוביוגרפיה שנכתבה בהשתתפות ליאו ג'אנוס, ובאמת רוב הספר הוא דברי צ'אק ייגר, אלא שמפעם לפעם מובאים "קולות אחרים" — מונוולוגים של אשתו, חבריו, מפקדיו ופקודיו.

מובן מאליו שליאו ג'אנוס הוא זה ששיווה מתכונת של ספר למונוולוגים. עולה מהספר דמות מעניינת ביותר של בחור אמריקני, לא משכיל, שהגיע להישגים כבירים בזכות התמדתו, דבקותו במטרה, תושייתו, כושר הקואורדינציה המצויץ שלו והאיזון העדין בין אומץ לב נדיר וזהירות קרביית.

זהו ספר חובה, כמובן, לטייסים, ולא רק להם, אלא לכל מי שיש לו קשר לתעופה — צוות אוויר וצוות קרקע. הספר הוא קודם כל מעניין מאוד. אמנם האיש מדבר בגוף ראשון ולכן הקורא מבין שייגר זה ניצל מכל הסכנות, ובכל זאת אתה עוקב בדריכות איך האיש עובר סכנה אחרי סכנה.

יש בספר עניין רב גם מבחינת ההבנה של "אמריקה האמיתית", זו של העיירה הקטנה, זו של